قابیله‌نت

بوتون ئولکه‌لرك پروله‌تارلاری برله‌شیگز!

تك نسخه‌سی هر یرده ۳ قپك

« زنگی » نك آبونه قیمتلری:
بر ایللیکی . . . . . - ۲ منات
آلتی آیلغی . . . . . - ۱ منات
اوچ آیلغی ۶۰ قپك . . . . .
اداره‌سی: ارمنستان ق. (ب) ف. م. قومیته‌سی

یاشاسین ایشچی کندلی اتفاقی!

زنگی غزیته‌سی

۲۵ مارت ۱۹۲۸ نجی ایل
25 марть 1928 г.

ارمنستان قوممونیست (ب) فرقه‌سی
مرکزی قومیته‌سینك اورغانی کندلی غزته‌سیدر

زحمتکشلره فرقه و شورا قورلوشنه عائد یازیلاره صحیفه‌لریمز آچیقدر. چاپ ایدیلمه‌یه‌ن مکتوبلار گیری قایتاریلمیر.

توزیعات شعبه‌سنك آدره‌سی: ایروان آبوویان نومرو ۸

نومرو: ۱۱۵ | هر هفته بازار و جمعه آخشاملاری چیقیر. | اوچونجی ایل دوامی.

فرقه و کنجلر اتفاقی اوزه‌کلرینك نوبتی وظیفه‌لری

کرك فرقه و کرکه کنجلر اتفاقی ئوزه‌کلریمز یقین که؛ فرقه و شورا حکومتمزك یاز اکین قامپانیاسنا دائر چیقاردیقلاری قرارلار حقنده‌کی معروضه‌لری ایشیده‌رك کونده‌لیك زحمتلری صیراسنه کچیرمشلودر.

شبهه‌سز بو قرارلار کرك فرقه؛ کنجلر اتفاقی عضولری و کرکه بیطرف کتله طرفندن حیاته کچیریلدیکده لازمی موفقیتلرله یاخشی نتیجه‌لر الده ایدیله‌جکدر. فقط مسئله بونگله بیتمه‌یر. چونکه تصرفاتمزی یوکسلتمك یالگز بر نیچه کونلیك قامپانیادان عبارت دکلدر. اوقتیابر انقلابنك اون‌ایللیك دونومینده عالی تصرفات شوراسی طرفندن فرقه‌مزه تقدیم و اون‌بشنجی فرقه قورولتایی طرفندن تصدیق ایدیلمش بش ایللیك تصرفات پلاننی لایقیله حیاته کچیرمك ایچون موقتی قامپانیالارله کفایتلنمه‌یوب تصرفات بانکه‌لری قره‌دی شرکتلری طرفندن ویریله‌جك کند تصرفات آلتلرندن منتظم استفاده ایدیلمك یوللاری ایندیده‌ن مذاکره ایدیلمگه باشلانمالی. و کنیش کتله‌نی بو ایشه جلب ایتمك کبی اك اهمیتلی مسئله هیچ بر وقت یاددان چیقاریلمامالی‌در. آپاردیغمز هرهانکی بر قامپانیادا کتله بو ایشه قوشولورسه نتیجه‌سی‌ده بویوك اولور.

بوایشده اجتماعی تشکیلاتلارینك خصوصاً فرقه ئوزه‌کلرینك قارشوسنده بویوك وظیفه‌لر دورمشدر؛ بو وظیفه‌لر ایسه بر نجی نوبه‌ده اکین قامپانیاسی اطرافنده بوتون فرقه و یوقسول-اورتاباب کندلیلر ایله موزدورلارك نظر دقتنی بو ایشه جلب ایده‌رك همان قرارلارله یاقیندان تانیش ایتمکدر. هر بر فرقه‌چی و آقتیف کندلیلر تصرفاتك مدنیلشمه‌سی حقنده‌کی قامپانیا و قرارلار ایله یاقندن تانیش اولوب فرقه‌مزك بو کونکی وظیفه‌لرینی آگلاماليدرلار.

بر چوق قضا و ناحیه‌لرده قامپانیا آپارماق ایچون کندلره یولداشلار کوندریلیر و همین قامپانیا باره‌سنده بر دفعه معروضه ده بولونوب بونگله‌ده ایشی قورتارمش حساب ایدیرلر. بویله اولان یرده کوزله‌نیلن نتیجه الده ایدیلمه‌دیکی کبی کندلیلرده بویله اجلاسلارا اشتراك بیله ایتمیرلر. چونکه دانیشیلان سوز اوراداجا قالیر حالبوکه آز دانیشوب چوق ایش کورمك و کندلیلره ایدیله‌جك یاردیمی قوه‌لندیرمك ایشینه اهمیت ویریلیرسه بو ایشه کتله‌نی تمامیله جلب ایتمك ممکندر. معروضه زماننده کندیك بوتون مده‌نی قوه‌لری آغرانوملار جلب ایدیلملی همین قامپانیانك اهمیتی و کند تصرفاتنك انکشافنده یوقسول- اورتاباب تصرفاتلارینك ترقی ایتمه‌سنه کند قولچوماقلارینا سیاسی و اقتصادی وورلاجاغمز ضربه‌لرینك ماهیتی آیدینلاشدیریلمالیدر.

معروضه‌دن سوگرا کنیش کندلی طبقه‌لری مباحثه‌یه اشتراك ایتملی کچن ایلکی یاز اکیننده‌کوزه چارپان قصانلاره میدان ویریلمه‌مك؛ و بو ایلکی باشلادیغمز یاز اکین قامپانیاسنده گوریله‌جك ایشله‌رحقنده عملی تکلیفلر آرخلارینك قاییریلماسی؛ تراقتورلارك تعمیری، قواوپراتیف، یاردیم قومیته‌سی، قره‌دی شرکتلریله کند تصرفات بانکلرندن بو ایش ایچون تخصیص ایدیلن پوللارك و یاردیملارك وقتلی وقتنده اجراسنه محلی فرقه قومیته‌لری و شورا اورغانلاری جدی دقت یترملی‌در. خیرداجا یاییلاجاق سهلنکارلغه قارشی شدتلی مبارزه ده بولونمالیدر.

بو ایشده ایشچی-کندلی مخبرلریمزك بویوك رولی واردر. اونلار کندده‌کی آیری آیری تشکیلات ایشلرینك جانلانماسی ایچون اونلارا ایتدکلری کومکلکلری بو قامپانیادادا عهده‌لرینه آلوب ایشك کیدیشاتی و حاضرلق حقنده نه کبی ایشلر کورولدیکنی دیوار غزته‌لرینده آیدینلاشدیردقلاری کبی مرکزی غزته‌لرده‌ده بو باره‌ده یازمالیدرلار.

دولت طرفندن ویریله‌جك قره‌دیت بر نجی صیره‌ده مشترك (قولله‌قتیو) تصرفاتلارا؛ یوقسول اورتاباب کندلیلره ویریله‌جکدر.

کندده‌کی تك-تك تصرفاتلارینك قولله‌قتیولشدیریلمه‌سنه چالیشلدیغی کبی قولله‌قتیو تصرفاتلاردا مده‌نی اکینلرك ساحه‌سنی آرتیرمق یولوندا بو ایشله علاقه‌دار اولان آغرانوملار جدی زحمتلر آپارماق ایچون ایشه قوشولمالیدر.

همین ایشه جدی رهبرلیك ایتمك مقصدیله هرفرقه ئوزه‌کی و آیری آیری فرقه عضولری بولوندوقلاری محللرده‌کی آغرانوم منطقه‌لری واسطه‌سیله ئوز کندلرینده مده‌نی اکینلرك آرتیریلماسنه جدی فکر ویرملی کرك مده‌نی اکینلرك اکیلمه‌سنده و کرکه تصرفاتك قولله‌قتیولشدیریلمه‌سی اوغورندا بیطرفلره نمونه اولمالیدرلار. کندلیلرمزی ابتدائی اکینجیلکدن مده‌نی اکینجیلکه کچیرمك ایچون مده‌نی نمونه اکینلرینه دقت ویریلمه‌لی‌در. ایندی‌یه قدر کند یاردیم قومیته‌لرینك اختیارینداپولونوندا استفاده ایدیلن تورپاقلار کندیك مده‌نی معارف و قورولوشی ایشله‌رینه صرف ایتمك مقصدیله اکیلمه‌سنه ایندیده‌ن واسطه‌لراله آلنمالیدر.

اکین قامپانیاسنك موفقیتی ایچون کورولن تدبیرلر

زاقافقاسیا خلق قومیسارلار شوراسی طرفندن اکین قامپانیاسینی آپارماق ایچون مؤکیل تعیین ایدیلمش باغیراوف یولداشك صدرلیکی ایله اولان مشاوره؛ اکین قامپانیاسینی گوجلندیرمك ایچون بیر چوق یوللار کوسترمشدر. بونلار آراسندا توخملاری تمیزله‌مك بولنده جدیتله چالیشماق اهالی‌یی ضررجیلره قارشی مبارزه واسطه‌لریله تأمین ایتمك و سائر تدبیرلرده واردر.

زاقافقاسیا خلق مالیه قومسارلیغینا و زاقافقاسیا کند تصرفات بانکینه تکلیف ایدیلمشدرکه؛ کند تصرفاتنه قره‌دی ویریلمه‌سینی تزله‌شدیرسین و پلان دوزه‌لدیرکن رسمیتی ساده‌لشدیرسین زاقافقاسیا کند تصرفات بانکی؛ وقتلی وقتنده آلات و ایشلرك حیوانلار ایله تجهیز ایدیلمه‌لیدر.

زاقافقاسیا خلق تجارت قومسارلغی و راقسایوز (زاقافقاسیا قواوپه‌راتیفلر اتفاقی) مانوفاقتورایی بولوشدیرمك پلاننی، پامبوقچیلارك تجهیزینی گوجلندیرمك طرفینه دکیشدیرمه‌لیدر.

زاقافقاسیا کند تصرفات ماشینلاری اداره‌سی؛ جمهوریت اورغانلارینك: کند تصرفات آلتی پارچه‌لاری و احتیاط حصه‌لری حقنده‌کی ایسیه‌کلرینی ئوده‌مگه چالیشمالی و ماشینلارك کندلی تصرفاتنه فعلا یورودولمه‌سنی ایکی کون ایچرینده یوقلامالیدر. زاقسایوز: اوچ گون ایچریسینده اکین قامپانیاسنك آپاریلماسی جهتجه گوردیکی ایشلر حقنده معلومات ویرملی‌در.

زاقافقاسیا دمیر یوللاری اداره‌سی: زاقافقاسیا پامبوق اداره‌سنك اکین قامپانیاسیله علاقه‌دار اولان یوکلرینی داشیتدیرماق ایچون لازمی تدبیرلر کورمه‌لی و آمریقادان کلمیش کند تصرفات ماشینلارینك باطومدان داشینماسی ایچون تیز بیر صورتده واغون ویریلمه‌سینی تأمین ایتمه‌لیدر ایشچی کندلی مفتشلیکی مانوفاقتورانك بولونوب پامبوق اداره‌لرینه کوندریلمه‌سنی تأمین ایتمه‌لیدر.

خیردا ملتلر آراسنده کوما-قرائتخانه زحمتلری

(ا. ق. (ب) ف. م. ق. تبلیغات شعبه‌سنك ماتریاللارندان)

مرکزی کرك قضا فرقه قومیته‌سنك تبلیغات شعبه‌سی و کرکه اونك نزدنده‌کی خیردا ملتلر شعبه‌سی طرفندن خیردا ملتلر اولان کندلرینده کوما-قرائتخانه زحمتلرینی قوه‌لندیرمك ایچون ویریلن دیره‌کتیفلره (بناکذارلقلارا) باقمیاراق همین زحمتلر گینه‌ده گیروده اولدیغی کبی بر چوق قصانلار گوزه چارپیر. تورك کندلرینده کوما-قرائتخانه یوقدر، اولانلاردا ده هیچ بر ایش گورولمور. بوتون کوما-قرائتخانه‌لرینه اویغون بنا و تجهیزاتی اولمادیغی کبی یاناجاقی‌ده یوقدر. حتی ناحیه مرکزی کوما-قرائتخانه‌لری‌ده عینی حالدا بولونیرلار. ناحیه کوما-قرائتخانه‌سی قپانوب خلق محکمه‌سی یرلشدیریلمشدر (مثلا آغبابا ناحیه‌سنك آماسیا کندینده). کوما-قرائتخانه‌سنك کتابلاری توزلانمش بر حالدا بورا-اورا، رادیو صندیغی اوزرنده، توکولمش و سیاهیه‌بیله آلنمامشلاردر. کوما-قرائتخانه‌لردن چوقیسی تمیز اولمادیغی کبی، نم، قارانلق اوتاقلاردا، بیر چوقلاری‌ده یقلماغا یوز دوتمش و تعمیره محتاجدر. کند شورالارینك یازی خانه‌سیده کوما-قرائتخانه‌سنده اولیر (مثلا دیلیجان قضاسنك چای-کند کندی).

کوما-قرائتخانه مدیرلرینك اکثریسی ایشلر ایله تانیش دکلدرلر. چوق یرلرده قرائتخانه مدیری هیچ بر ایش کورمه‌دن بیهوده یرده آیده ۴۰-۳۰ منات پول آلیر. چوق مدیرلرك بیلکی درجه‌سی آشاغیدر و اوباره‌ده حاضرلقلاری یوقدر، حتی بر چوقلاری یوکسك سسله اوخوماغی باجارمیرلار. مه‌تود (اصول)، زحمت قاعده‌لری‌ده تمامیله آقسایر و حتی معلومات (اینفورماسیون) بیورو نه اولدیغنی بیلمیرلر.

اویله وقت اولمش‌که بر ایل عرضنده ٤ قرائتخانه مدیری ده‌کیشمش و ایندی بشنجی مدیردر. چوق قرائتخانه‌لرك حربی بوجاقلاری یوقدر. کندلرده هیچ بر تماشا ویریلمیر. ناحیه مرکزلرینك رادیولاری ایشله‌میر، ایشلیه‌نلرده یاریمچق‌در. (مثلا دیلیجان قیرمزی کندنده، باشکندده والخ).

جماعت کینو ایله چوق مراقلانیر، حتی تورك قادینلاری کوما-قرائتخانه ایشلرینی دوزه‌نه سالماق و هفته‌ده تعیین ایدیلن کونلر قادینلارا حصر ایتمك و کینو کوسترمك آرزو ایدیرلر (مثلا آغبابانك کللی بولاق کندی).

بویوك بر قصان‌ده کوما-قرائتخانه‌لرینك ثابت زحمت پروغرامنامه‌سینه مالك اولماملاری‌در. دوام ایده‌نلرك؛ آپاریلان زحمتلرك حسابی دوتولمایر.

سوادسز و یاریم سوادسزلیغك لغوی ایشنده آپاریلان زحمت ضعیف‌در، حتی کوما-قرائتخانه‌لری او ساحه‌ده هیچ بر ایش کورمامش دیه‌بیلرز.

چونکه ناحیه اجرائیه قومیته‌لری قضادان یااینکه مرکزدن سوادسزلیغك لغوینه دائر لازیمی کتابلار آلمش؛ و وقتی وقتنده مکتبلره تسلیم ایتمه‌یوب کچکدیرمش نتیجه‌ده کوزله‌نیلن فائده الده ایدیله بیلمه‌مشدر.

اویله وقتلر اولمش‌که سوادسزلار یااینکه یاریم سوادلیلار مکتبلرینده برچوق قولاقلار (قولچوماقلار) سواد اوگرنمشدر. همین مکتبلرده دوام ایده‌نلرك سیاهیسی وقتنده حاضرلانمایر، تشکیلات زحمتلری بونك کبی‌در.

بو قصانلاری قید ایتمکله برابر بونیده انکار ایده‌مه‌یزکه همین کوما-قرائتخانه‌لری کچن ایللره نسبتاً ترقی ایتمشلردر. اوندان سوایی کوما-قرائتخانه‌لری واردرکه بیوك ایش کورمش و جماعتك رغبتنی قازانمش لاردر (مثلا کوللی بولاق، تیتو-چور والخ). بونگله برابر بزم بوتون کوما-قرائتخانه‌لرینك (حتی ارمنی کندلرنده اولانلارك) قصانلاری واردر، اونلار اوزرینه دقت یتورمك وکوده‌ك بر زمان عرضنده اونلارینك آرادان قالدیریلماسنه چالشماق لازم‌در.

بو قصانلارك باعثی، شبهه‌سز، قضا و ناحیه قومیته‌لری‌درکه ایشه پارماق آراسندن باقیرلار. غریبه‌بوراسیدرکه مرکزدن همین مقصد ایچون لازمی پوللاری آلیرده او مقصده خرج ایتمك ایسته‌میرلر. بزیم فرقه تشکیلاتلاری‌ده اونا جدی دقت یتورمه‌مشلردر. کوما-قرائتخانه‌لرینك موفقیتلی زحمتی اونك تجهیزاتندان، ایشیغندن، مناسبلیکندن و یریك ایستیلیگندن‌ده آسیلی‌در.

قضا و ناحیه اجرائیه قومیته‌لریمز بونا دقت یتوره‌رك بو ایش ایچون (سیاسی معارف‌زحمتلری) پوللاری همین مقصده نه اینکه اوزکه ایشلره خرج ایملیدرلر.

سوادسز و یاریم سوادلیلار مکتبلرینه کلنجه خصوصیله آقشام قورصلارینه جدی دقت ایتمك لازمدر.

اوگره‌نلرك اجتماعی وضعیتی حقنده دقتلی بولناراق برنجی نوبه‌ده موزدورلاری و یوقسول کندلیلری قبول ایتملی بو خصوصده محلی مطابق تشکیلاتلارلا برلکده عمل ایتملی‌در.

ایندی‌یه قدر خیردا ملتلر اولان رایونلاردا رایون سیاسی معارف قومیته‌لری تشکیل اولونمامشلاردر. آتیده او جور قومیته‌لرك تشکیلینه باشلایوب عملی ایشه باشلامالی‌که زحمتلرك دوزه‌نه سالماسنه بویوك یاردیم ئه‌تسون. بعضی رایونلاردا معارف تعلیماتجیسی بولوندیغی حالدا معارف ایشلری ایله مراقلانمایر. اوکیلرینی همین ایش ایله‌ده چالشماغا مجبور ایتملی‌در.

کوما-قرائتخانه‌لر نزدنده حربی، کند تصرفات و قواوپراتیف درنکلری تشکیل و کندیك زحمتکش عضولرینی اورایه جلب ایتملی.

کوما-قرائتخانه‌لری آز غزته آلیر و اونی‌ده ساقلامیرلار. غزته‌لرك مقدارینی آرتیرماق اونلاری ساقلاماق و کتابلار ایله برلکده حسابنی دوتماق لازمدر.

شاهمات، شاشکی و اوزکه اویونلاری یایماق لازمدر. هر کند قرائتخانه‌لرینده بو اویونلاردان بولونمالیدر. خیردا ملتلر اولان رایونلردا و کندلرده ممکن اولدیغی قدر سیار کینولار ایله تماشالار کوسترمك. رادیو آپاراتلاری‌ده اله‌کتورملی و اولانلاری تعمیر ایتمکه چالیشمالی.

کوما-قرائتخانه‌لرینده ئوزکه مؤسسه‌لرك چالیشماسنه، بر هفته‌ده اولسا، مساعده ایتمه‌ملی. کوما-قرائتخانه قادینلار آراسنده قوه‌لی زحمت آپارمالیدر. بو زحمتلره بزیم کند قادینلارشعبه‌سیده‌اشتراك ایتملی‌در.

خیردا ملتلردن اك یاخشی عضولری سه‌چه‌رك مخصوصی قورصلار واسطه‌سیله کوما-قرائتخانه ایشجیلری حاضرلاماق. اونسز قرائتخانه زحمتلرینی یوکسلتمك و دوزه‌نه سالماق ممکن دکلدر.

بو یتشمش بر مسئله‌در و عالی سیاسی معارف اداره‌سی ایله منسوب اورغانلارك نظر دقتنه محتاجدر.

قباغمزده معارف انقلابی مسئله‌سی قویولمش ایکن ظن ایدرسه‌م کوما-قرائتخانه کندیك معارف-مدنیت عامللریندن برنجیسی‌در، اونك اوزرینه جدی دقت یتورمك و اونی مادی جهتله و لازم اولان امکانلارلا تأمین ایتمك و کندك معارف ساحه‌سنی یوکسلتمك و معارف انقلابی ایشینه یاردیم ایتمك ایشنده جدی چالشماقلا بو ایشه آقتیف اشتراك ایتمك زمانی چاتمش‌در.

س. س.

میشه گونه حاضرلاشالم

شورا ارمنستانی، آغاج، میشه و عمومیتله نباتاتدان کاسب بیر ئولکه اولاراق آغاج باسدیرماغا پك بیوك احتیاجی واردر. میشه‌لرمزك اودون و تخته استحصال ایتمکدن سوای صو ساقلاماق، تورپاغی محافظه ایتمك و اقلیمی جهتدن اهمیتی وار. لاکن اهالیمزك ادراکسز قسمنك بالتاسی، حسابا آلمادان هر ایل اون‌بینلرجه آغاجلاری یره سه‌ریر. داغ اتکلری آچیلیر، صوبك دوزلتدیکی وسعتلرك مقداری آرتیر، بولاغلار ایله آقان صولار کسیلیر و لزومسز تورپاقلارك مقداری چوغالیر.

بونلارینك قباغنی بیر طرفدن آغاجلارمزك دوشمنلرینه قارشو قوه‌لی مبارزه دوزه‌لتمکله و دیکر طرفدن بوتون ارمنستان مقیاسیله بویوك اولچیده آغاجلار باسدیرماق ایشنه تشبث ایتمکله آلاییلرز.

بو زحمتلر، قورولوش و مده‌نی اجتماعی مهم بیر ایش اولاراق برنجی نوبه‌ده زحمتکش کندلیلر ایله اونك قباغا کلن جوانلاریله، کنجلر اتفاقی‌نك عهده‌سنه دوشیرهانسیلارکه پیونه‌رلری، مکتب شاگردلرینی متخصص آغرانوملاری، میشه مدیرلرینی و اونلارك بوتون امکجیلرینی بو ایشه اشتراك ایتدیرملی‌درلر.

مارت و آپره‌ل آیلاری آغاج باسدیرماق آیلاری اعلان اولونور ارمنستاندا، هر یرده، زحمتکش کندلیلر یوقاریده یازدیغمز تشکیلاتلار و زحمتکشلر ایله بیرلکده ال اله ویره‌رك آغاج باسدیرماق زحمتلرینه باشلایاجاقلار. آغاجلار، صو آرخلارینك ایکی طرفنده، کندیك میدانجالارینده کوچه‌لرینده، استراحت یرلرینده مکتبلرینك تورپاغی حصه‌لرنده والخ باسدیریلاجقدر.

باسدیریلمش آغاجلارینك کله‌جکده باقماسی و اونلاری ساقلاماق مسئله‌سنك تأمینی قامپانیا ایچون اك مهم ایش اولاجاقدر. اودرکه قباقجادان بوتون محلی مساعده‌لی شرائطلری حسابا آلاراق کله‌جکده آغاجلارك بویومسی ایچون واسطه‌لر اله آلنمالیدر. بونا محلك میشه مدیرلری و آغرانوملاری ئوز نصیحتلری و کوسته‌ریشلری ایله یاردیمه یتشه‌جکلر. تشکیلات نقطهٔ نظریندن ایسه شفلیك (حمایه) تأسیسی و «حمایه‌چی اوچلری» تشکیل ایتمك لازمدر. قضا و ناحیه اجرائیه قومیته‌لری و کند شورالری شفلیك درنکلرینه و حمایه‌چی اوچلره یاردیم ایتملی و اوز حمایه‌لری آلتنه آلمالی‌درلر.

آغاج باسدیرماق ایشیله وظیفه‌دار مرکزی قومیسیا، یولداشلارا! سزلری بو تشکیلاتی، قورولوش و مده‌نی زحمتلره دعوت ایده‌رك کنیش زحمتکش کتله آراسندا تبلیغ-تشویقات و تشکیلاتی مهم زحمتلری ایندیدن آپارماغا مجبور ایدیر.

باسدیریلاجاق آغاجلار و واسطه‌لری ایچون مشاوره ایدیگز. میشه‌نك اهمیتی حقنده مباحثه‌لر و محاضره‌لر دوزه‌لدیگز، و همین کونه ادراکلی صورتده اشتراك ایتمك ایچون کنیش زحمتکش کتله‌نی حاضرلایگز.

«میشه کونی» نك مرکزی قومیسیاسی

کند تصرفاتی

توپراغی نه جور شوملامالی

توپراغی شوم ایتمك ایشنده اونك حمتلرینی آسانلاشدیران برنجی قدم محصولی توپلادقدن سوگرا آنیده اونی شوم ایتمكدر. محصول توپلانیلان زمان توپراق نسبتاً یوموشاق و رتوبتلی اولور، سببدن اوتری‌ده او زمان توپراغك شومی آسان اولور. محصول توپلاتاندان سوگرا توپراق شوم ایدلمزسه كون ایله یه‌لیك تأثیری آلتندا او قدر قورییر و بركلشیركه یاغیش یاغمادان و یا اینكه سولامادان سورمه‌سی چتینلشیر. اوندان سوای توپراق محصولك توپلاندیغندان آنیده سوگرا شوم ایدیلدیكی حالدا او كله‌جك محصولاتك گوگرتیلری ایچون دها آرتق غدالی ماده‌لر حاضرلایر. هر ادراك صاحبی اكینجی محصولی قالدیردكدن سوگرا توپراغی شوم ایتمك نو زینه قاعده ایتملی‌در: شومی چوق دمیره مالك (۲، ۳ یاخود ٤ دمیرلی) كوتان ایله یاپماق ممكندر. تزلكده شوم ایدیلن توپراق یل آلتنده قالماقلا گوگرتیلرك قالقیلری چورویر و بو صورتله توپراغا قوت ویریر. تارلایی قوه‌لندیرمك لازم ایسه او حالدا قباقجه‌دن قوه‌تلندیریجی ماده‌لری، په‌ین و غیره‌نی تارلایه سپدیكدن سوگرا شوم ایتملی.

شوم ایدیلان توپراق قورو موش و بیوك كه‌كلر حاصل ایتمیش‌سه همین كسه‌ك لری اوفاتماق ایچون شومدن سوگرا بر ایكی دفعه تاپان ایتمك لازمدر. بوایشده گوگرتی قالیقلرینك چورومه‌سنی سرعت لندیریر.

توپراق پایز اكینی ایچون شوم ایدلمش ایسه اكیندن بر نیچه گون قباق توپراغی ینه شوم ایتملی، ترمیغلامالی و سوگرا اكمه‌لی. و اگر همین تارلاده یاز اكینی ایتمك لازمدر او حالدا آخر پایزده توپراغی ینه بو صورتله شوم ایده رك یازا براقمالی. یاز اكینه مخصوص توپراغی قوتلندیرمك ایسته‌ندیكی وقت قوه ویریجی ماده‌لری پایز شومندن قباق تارلایه سه‌پمك لازمدر. برنجی شومی ایتدیكدن سوگرا رتوبت و یاغشلر نتیجه سیله تارلادا اكینه ضرر یتوره‌ن گوگر تیلر بیترسه، بو گوگرتیلری چیچك آچماقدان قباق شوم ایتمكله یوق ایتمك لازمدر.

پایز یا اینكه یاز اكینلری ایچون پایز وقتی ایدیلن شومی صیقی یاپمالی كه توپراق یاخشیجه چوریلوب كوزلجه قاریشسون پایز اكینی ایتدیكدن سوگرا تخمی اور تمكدن اوتری ترمیغلاماق لازم. یازاكینی ایدندن قباق توپراغی كوزلجه ترمیغلیوب سوگرا اكمه‌لی. اكین جركه اكین صو رتیله ایدیلورسه تخمی اورتمك ایچون بر دفعه ترمیغلاماق بسدر والیله سه‌پمه اكین ایدیلدیكی زمان او حالدا آغیر ترمیغلا ایكی دفعه ترمیغلاماق لازمدر.

اینك دوغدیغی زمان اونا نه جور كومك ایتملی

اینك منتظم صورتده دوغدیغی زمان هامیدن قباق بزوویك قاباق آیاقلاری گو روگور هانسیلری اوزرینه باشی و یا اینگه قباغا دوغرو آرقا آیاقلاری یرلشمشدر. بو كیبی حالدا اینكه كومك ایتمكدن اوتری پك یاواشجه بزوویك آیاقلارندان چكمك اولور، بو یاردیمی آنجق اینگك سانجی و آغریلر چكدیكی و قوه ویر دیكی زمان ایتمك اولور. دوغوش بر، ایكی ویاخود دها آرتق كون دوام ایدرسه، او باشقا ایشدر، او حالدا توزكه كومك یتورمك لازمدر و تزلكله یاردیمه یتشلمز سه اینك تلف اولدیغی كبی بزووی‌ده ایتیرمش اولورز. كومك یتوریلن زمان صبرلی و دقتلی اولمالی، او حالدا دو غوش موفقیتله باشا كیدر. هر دفعه كومك ایدیلن وقت اللر صابون ایله یوماق، دیر ناقلار كسمك و یاغ سورمك لازمدر.

آیاقلاردان بری یاخود ایكیسی دیزلر دن یا اینكه اوموزلاردان اكیلمش اولدیغی حالدا بویله‌نجی بر وضعیت حاصل اولور. دالداكی آیاقلاردا عینی غیر منتظم وضعت ده اولورلار.

بو جور حاللارداده بزووی حمله دو غروكیری سورمكله آیاقلاری دوزه‌لتملی و قباقكی یاخود دالداكی آیاقلارندان آشیكه چكملی.

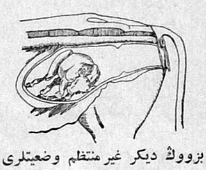

بزووك دیكر غیر منتظم وضعیتلری

چوق دفعه بزو غیر منتظم بر وضعیتده یعنی حملك ترسی اوزونلغنده یاتمش او لور، دیمك كه بزوویك یا قارنی یا اینكه به‌لی خروج ایده‌جك یره طرف اولور و یا خود اوتورمش وضعیتده یا به‌لی و یاخود آیاقلاری خروج ایده‌جك طرفده اولیر. بویله بیر حال وقوعنده ینه بزووی یاواشجه حمله طرف كیری‌یه سوروب اك یاووق بولنان قسملری یعنی باش قباقكی آیاقلار ایله برلكده یاخود دالداكی آیاق لارندان چكمك لازمدر. علی‌العاده بو كبی حاللاردا دالداكی آیاقلار واسطه‌سیله قور تارماق داها آساندر.

اوزیگز اینكه كومك ایتمك امكاننده بولنمازسگزسه آنیده بیطار حكیمه و یا خود فلدشره مراجعت ایتمك لازمدر.

آلیسی

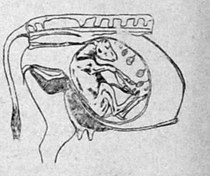

باشك غیر منتظم وضعیتی

بو منتظم وضعیت، قباقكی آیاقلار دو غاجاق یره كیروبده باشی حملده قالدیغی یا اینكه ساغ و سول طرفه ویاخود آر قایه طرف اگیلمش اولدیغی زمان واقع اولور. بویله بر حال وقوعنده الی دقتلی بر صورتده حمله طرف اوزاداراق بزو وی كیری سورمك و سوگرا باشی دوغریدوب آیاقلاری اوزرینه قویماق و بو صورتله منتظم برحاله قویماق لازمدر.

آیاقلاریك غیر منتظم وضعیتی

آغرانوم منطقه‌سنده

فیورال آینك ۱٥ ندن اعتباراً ویدی باسار ناحیه‌سنك بویوك ویدی كندینده كندلیلری یگی و مدنی اصوللار ایله آشنا ایتمك مقصدیله ۲۱ كونلك بر قورس آچلمشدی. بویوك ویدی و اطراف كند لردن بو قورصه ۲۳ نفر اشتراك ایدرك مدنی اكینلرك اصولیله كوزلجه‌سنه آشنا اولدولار و سوز ویردیلركه بزم بوتون اكینلریمزی مدنی اصوللار و آغرانومك كوستریشی واسطه‌سیله اكه‌جه‌یك باشقا نا حیه آغرانوم منطقه‌لرینده‌ده بویله‌نجی قورصلارك آچیلماسنه فكر ویرملیدرلر.

پاشایف نظر

دوقتورك مصلحتلری

قیزیلجا ناخوشلغی

قیزیلجا چوق مسری و بشلوجه اوشاق لار آراسنده یاییلمش بیر ناخوشلیقدر. بیر عائله‌ده اوشاغیك بیری ناخوشلادیغی كبی دیكر اوشاقلاریك‌ده قیزیلجا دوتما سنی چوقلاری فكر ایدیر. بو یاگلیش بیر فكردر. قیزیلجا ایله ناخوشلامماق ممكن و چالشمالی كه اوشاقلار ناخوشلاناماسون.

اولا بیر اوشاغیك ناخوشلیغی یونگول دیكرینك كی آغیر كچیر اویله كه قباقجا دان اوشاغیك قیزیلجاسی نه جور جریان ایده‌جكی بللی اولمیر، ایكنجیسی ناخوشلق عرضنده بعضاً چتینلكلر قباغا كلوب او شاغیك تلفنه سبب اولورلار بو سببدن اوتری چالشمالی كه بوتون اوشاقلار قیز یلجا دوتماسونلار یاخشیدر، خصوصیله او شاق نه قدر خیردا ایسه قیزیلجا اونك ایچون بر او قدر تهلكه‌لیدر.

بوتون دیكر مسری ناخوشلقلار كبی قیزیلجاده بردنبره باشلامیر، دوتیلاندان سوگرا بیر نیچه كون كیچه‌جك كه نا خوشلق كوریشون همین گیزلی دوره‌دن سوگراكه ۹ كون دوام ایدیر، اوشاق قیزدیزیر، نزله و اوكسوروكی اولور، كوز لری قیزاریر، سولانیر و یوزی شیشیر. ینه‌ده اوشاق نه‌دن ناخوشدر دیمك چتین در و اك مسری زمان او وقتدر و ٤‒۳ كون سوگرا ناخوشك یوزی اوزه‌رنده بنكلر كورونمكه باشلار، بیر كون قباق او جور قیرمزی بنكلر ناخوشك آغزنده داماغی اوزرنده‌ده گورولور سوگرا همین بنكلر وجودی اوزرنده‌ده گورسه‌یز، ایستیلیگی آرتیر، اوشاق راحتسز اولیور، ایشیغه باقامیر، یاخشی یاتامیر. بو زمان نا خوشلق چوق مسری اولیر. قیزیلجا دیشاری ویردیكدن سوگرا ناخوشك ایستیلیكی بردنبره آزالیر و بنكلر یاواش یاواش كچیر. اوندان سوگرا ناخوشك وجودی كپه‌ك ویریركه او زمان ناخوشلق داها كچیجی دگلدر.

یوقاریده دیدیكمز كبی قیزیلجا بعضاً چتینلكلر قباغا كتیریر. بو چتینلكلردن برنجی بر دوتانی جیكرلرك التهاب ایتمه سیدر. جیكرلرك التهابی، خصوصیله سوت امه‌ن اوشاقلار ایچون، چوق تهلكه‌لیدر. قیزیلجادان چوق دفعه قولاقلار التهاب ایدوب اوندان اوزون وقت ایرین آقیر (صاری صو).

ناخوشا نه جور باقمالی؟

اولا اوشاغی تكله‌شدیرملی و آنجاق ٤ هفته‌دن سوگرا ساغلاملار یانته براقمالی ناخوش؛ ایستیلیك و اوكسوروك كچنه‌جن یاتاقدا قالمالی. ناخوشك اوتاغی قاراتلق اولمامالی، آنجق اویله یاتیرمالی كه ایشیق كوزلرینه دوشمه‌سون، اوتاق چوق ایستی اولمامالی آنجق معتدل درجه‌ده ایستی اولمالی‌در. اوشاغی چوق اورتمه‌ملی فقط اوشومه‌منه دقت یتورملی. اوتاغك هواسنی دائما ده‌گیشمه‌لی. پالتارلاری ده‌گیشملی، ناخوشك اللری و یوزی یوومالی فقط چیمدیرمه‌ملی‌در.

ایچمك ایچون ناخوشه آچیق چای قاینانمش سو ویرملی. یمك ایچون ایسه سوت، ایلیق پمورتا، چوره‌ك، اك سویی ویرمك. پلوو، ات، چیك میوه، تورشی، كله‌م والخ ویرمه‌ملی. اوشاق ساغالدقدان سوگرا ایستی سو و صابونله چیمدیرملی، سوگرا بتون تمیز آغلار و پالتار كیدیر ملی. ناخوشك یاتاغنی پالتارلارینی و آغلارینی كوزلجه یووماق بیر آرا ویر مك و تمام بیر كون اوتاغیك هواسنی ده‌گیشمك لازمدر.

اوشاقلاری قیزیلجادان نه جور مدافعه ایتملی‌در؟

بیر عائله‌ده قیزیلجا بولوندیغی حالدا ساغلاملاری آیرتماق قومشولار ناخوشیك كوروشینه كیتمه‌ملی، ناخوشیك قارداشلا رینی و باجیلارینی آیرتمالی و ۱٤ كون سوگرا ساغلاملاریك یانته براقمالی. ناخوش اولان آنجق ۴ هفته‌دن سوگرا (وجودی اوزرنده بنكلر كوریلندن سوگرا) مكتبه یا اینكه ساغلام اولانلاریك یانته كیده بیلرلر. بو صورتله بو ناخوشلغك اوزكه لرینه كچمه‌سنك قباغی آلنمش اولور.

دوقتور: آ. م.

توپراغك په‌یینلنمه‌گی (اصلاح اولماغی) حقنده

دال به دال اكیله‌رك توپراق ضعیف لشیر. توپراغك قوه‌تنی تلفه‌ده‌ن یرینه یتیر مك ایچون اورایه قوتلی بیر شیئی توكوب اصلاح ایتمه‌لیدر. توپراغی قوه‌تلندیرمك ایچون توكولن شیئلردن اك قوتلیسی پیندر. خصوصاً قوش زیبیلی؛ بر دیسیا تین یره ۱۲۰۰ دن ۳۲۰۰ پوتا قدر آت ویا باشقا حیوان پیینی توكورلر: ۳٦۰۰ پوت پیین توپراغك تمام بر صوره‌تده اصلاح اولونماغی ایچون تام بر مقداردر. بو اصلاحك ایكنجی و اوچنجی ایللرینده محصولات آرتیر.

پیین توپراغا سویوق چوق اولان مملكتلرده قیشده توكرلر ایستی مملكتلر ده توپراق شوملاماقدان قاباق توكرلر. و چالیشیرلاركه تیغدا چوق قالماسك. پیین توكولوب توپراغا یایلدقدان صوگرا اونك یایلی چوق قالماماغینا داها آرتق فكر ویریلمه‌لیرلیدر.

چونكه پیین بیله آچیقدا سربلی قالیر سا اونك توپراغی قوتله‌ندیره‌جك حصه‌لری محو اولان پیین آز اولان یرلرده، لازم سیز چوله آتیلانلاردان، پییندن، قورو یاپراقلاردان، اوتلاردان، كولدان؛ خیرختی (Biçxı) اوفاتیسیندان، بوخار قورومونداان و سائره‌لریندن. بیر یره جمع ایدوب تیغ وورورلار بو تیغك اوستونه یاقاتی و صابون صویی توكرلركه تیز چوروسك و وقتندن‒وقته تیغك هاموسینی قاریشدیر یرلار. بو تیغ یغینتی‌سینی اكین زماننده تارلا شوملاناده شومك ایچینه قاریشدیریر لار.

توپراغك قوه‌تله‌نمه‌گینه منفعتلی ماده‌لر

قدیم زمانلاردان ایمدییه قدر كول توپراق اصلاحی ایچون هر نه اكین او لورسا اولسون قوتلی ماده حساب اولنور، اوزیده اكثری نباتاتك ساپینك بویومگینه فائده‌لیدر. كولدنده زیاده نباتاتك ساپینه منفعتلی صوبه (پیچ) قورومودر. فقط بونی چوق توپلاماق ممكن اولمادیغنه گوره آنجق بوستان ایچون ایشله‌تمك داها یاخشی اولور. قورومك چوق قوتلی اولان تأثیرنی ضعیفله‌شدیرمك ایچون بونی توپراغا قا ریشدیرمالیدر. تارلا توپراغینك یاخشیلانما غینا كهنه دیوار توپراغینك و كهنه سیوا غك دخی فائده‌لی تأثیری واردر. آنجق بونلاری چوق درینه آلمامالیدر.

انسان نجیسی دخی غایت چوق درجه ده ده‌گرلیدر.

قوراقلیغا قارشی مبارزه

یاغیش آز یاغان یرلرده اكینلر قو راقلیقدان محو اولور. فقط نه‌مك آز اولماغیندان باشقا بونی توپراقدا حفظ ایده‌بیلمه‌مه‌گیك تأثیری دخی واردر.

نمی توپراقدا ساقلاماق ایچون اوستی بركیمش تارلا قالمالی. بیله اولماماق ایچون محصولات گوتورولدوكدن صوگرا توپراغی یوموشالدیرلار. تارلایی دریندن شوملایرلار و شومی تكرار یوموشالدیر لار. یاغیشدان صوگرا توپراق كوتمول اولورسا، تاخلی آرالی (سگرك) اكرلر و صوگرا آرالارینی كركی (توفا) ایله ایشوب یوموشالدارلار و قوراقلیغا (سو سیزلیغا) دواملی جنس توخوملاری اكرلر.

تاخلك صوواریلماسی و شورانله مبارزه اصولی

تارلایی سوارماغی بیلمیوب اورایه حدیندن زیاده صو براقماقدان شوران عمله گلیر. توپراغك درینلیكینده اولان دوزلو صو توپراغك اوستونه چیقیر. بو صو هوایه اوچوب قورودوقدا دوز توپرا غك تخم اولان حصه‌سنده قالیر.

شورانك توپراق اوستونه چیقماغی ایچون تارلایی چوق احتیاطله سووارمالی و آرا‒صیرا درین خنده‌ك قازوب تخمه چاتان یرده‌ن توپراقدان شورانك صوینی خندكله كناره چیقارمالیدر. چوق یرلر ده شورانی دفع ایله‌مك ایچون چوكك یرلره صو براقوب چوكگی دولدورور لار. و نیچه ویرست آین و اوزونلوقده گول حاصیل ایدیب شورانی تیكدیره (آز اوجا یر) لره چیقاریرلار.

بو اصول صووارماقدان ضرر واردر. چونكه چوق قالان گول چوككده‌ن شوران صوینی تیكدیره‌لره چیقاردیر، و آرالقدا اولان شوران دوغری بیر مدنی تصرفات آپارماغه قویمور. همده ایستمه خسته‌لیگینك شدت كسب ایتمه‌سینه بر واسطه اولور.

تارلا بیر نیچه اوفاق و دوز حصه‌لره بولنوب هر حصه آیری سوواریلماسی و صو توپراغا دورت ویرشوقدان آرتق هوپمامالیدر. تارلا قورودوقدان صوگرا آرا‒صیرا اونی یوموشالتماق و كو[illegible]ول ساقلایوب آراسنده‌كی نمی ساقلا[illegible]در.

کند تصرفاتی

محكملدن استقراض ورقه‌سنك ساتیلیشی

‒ زنگه‌زور قضاسنك سیسیان دائره اورود كندینده «كند تصرفاتی محكمله دن استقراض» ورقه‌سنك ساتیلیشی مقصدیله ۲۸ فیورالده ٥۰ نفرلك بر قامپانیاده كند معلمنك اطرافلی معروضه‌سندن سوگرا ۱۰۰ مناتلق استقراض بیلتی ساتلدی.

جبرائیل اسكندروف

‒ناحیه‌ده كندلیلر آراسنده استقراضك ساتیشی حقنده ناحیه قومیته‌سی طرفندن قومیسیون انتخاب اولنمشدر.

هر بر كندده استقراضك اهمیتی باره سنده معروضه‌لر اولمشدر.

بویوك ویدی‌ده فرقه ئوزه‌كینك آچیق اجلاسنده استقراض حقنده‌كی معروضه‌دن سوگرا یولداش سیدلی ۳۰ منات استقرا ضه یازیلوب باشقا یولداشلارده ۳۲۰ منات استقراضه یازیلدیلار. بوندان علاوه بویوك ویدی كند شوراسی هیئت اجلاسنده همین مسئله حقنده یولداش بالا افندی‌یفك ایتد یكی معروضه‌دن سوگرا یولداش سیدلی دوباره ۱۰ منات استقراضه آبونه یازیلوب بوتون كند شورا عضولری و كندلیلر ۱٤۷ منات ٥۰ قپك استقراضه آبونه یا زیلدیلار. پارالار تمامیله توپلانمشدر. عمو میتله ناحیه‌مزده كندلی استقراضنك ساتیلیشی یاخشیدر. استقراضك داهاكنیش بیر صو رتده كندلیلر آراسنده یایلماسینا لازمی ئولچولر گوتورولمشدر.

استقراضجی

‒زنگی باسار ناحیه‌سنك شوللومهماندار كندینده استقراض قامپانیاسی جانلی صو رتده كچیریلمشدر. كندیك كاسبلار غرو پنده قومسومول اوزه‌كینده مكتبلرده خصوصی ییغنجاقلار آپاریلاراق ٤ گون ظرفنده ٥۰۰ مناتلق بیلت ساتیلمشدر. كند مكتبنده مكتب قومیته‌سی و معلملرك چا لیشماسیله ۱ كون ظرفنده ۱٦۰ مناتلق بیلت ساتیلمشدر كه، بومكتب طلبه‌سی قاسم قاسموف باترالقدان آلدیغی اوچ توخلونو ۳۰ مناته ساتوب هاموسنه‌ده استقراض بیلتی آلمشدر. بو یولداش مكتب و كندده برنجی‌لكی قازانمشدر. كند شورا عضو لری، یاردیم قومیته‌سی، قومسومول اوزه كی و فعال كندلیلرك استقراضك یایلما سی اوغرونده بوتون واسطه‌لر ایله یاردیم ده بولونمادادرلر.

هیچ بر ناراضیلق و مجبوری ساتیش یوز ویرمه‌مشدر. بو كند میانده آپاریلان زحمتلر كند شورا صدری و معلملر وا سطه‌سیله آپاریلیر. اوزكه كندلرده بولو نان و بوتون اجتماعی تشكیلاتلارك بو یولدا چالشمالرینی گوزله‌یورز.

زینه‌لك

مهم بر تصحیح

غزته‌مزك ۱۱٤ نومروسنده برنجی ستونك دوردنجی سطرنده «بوآیدا عموم روسیه متفق شورالار جمهو ریتی مركزی اجرائیه قومیته‌سی صدرلریندن» یازیلمشدر. بو جمله عموم اتفاق سوسیالیست شورالار جمهوریتی مركزی اجرائیه قومیته سی صدرلریندن اوقونمالیدر.

مدیر مسئول: م. حسینوف

ılx... basdırılacak dur. Basdırılmış agaçların qələcəqdə bakılması və onların saklamak məsələsinin tə'mini kampanja uçun ən muhumm iş olacak dur.

O dur qi kabakcadan butun məhəli musaidəli şəraitləri hesaba alarak, qələcəqdə agaçların beju məsi uçun vasitələr ələ alınmalı dur.

Byna məhəlin meşə mudirləri, və agranomları, ez nəsihət və qestərişləri ilə jardıma jetişəcəqlər.

Təşqilat noktəji nəzərindən isə şefliq (himajə) tə'sisi və "himajəçi uçləri" təşqil etməq lazım dur. Kəza və nahijjə icraijjə komitələri və qənt şyraları şefliq dərnəqləri nə və himajəçi uçlərə jardım edib ez himajələri altına almalı durlər.

Agaç basdırmak iş ilə vezifədar Mərqəzi Komisija, joldaşlar! sizləri by təşqilatı, kyrylyş və mədəni zəhmətlərə də'vət edərəq qeniş zəhmətqeş qitlə arasında təblig-təşvikat və təşqilatı muhumm zəhmətləri indidən aparmaga məcbyr edir.

Basdırılacak agaçtar və vasitələri uçun musavirə ediniz!

Meşənin əhəmmijjəti həkkində mubarizə və muhazirələr duzəldiniz. "Meşə qununu„ qeçirməqdən ətru, icraijjə hejjətləri təşqil ediniz! və həman qunə idraqlı, bir syrətdə ictiraq etməq uçun qeniş zəhmətqeş qitləni hazırlajınız!

"Meşə qununun
Mərqəzi Komisijası„

SAVADSIZLIGIN LƏGVI IŞINI DA HA DUZƏNƏ SALMAK UÇUN VƏZIFƏLƏRIMIZ

Hər qəntli və qəntli kadın jaxşı bilməli qi lik-məntikələr ilə jarım savadlılar məqtəbləri kəza və nahijjə icraijjə komitələrinin budcəsinə daxil dır.

Savadsızlıgı ləgv etməq işinin duzqun qetməsi nahijjə icraijjə komitəsi tərəfindən budcə ilə nəzərə alınmış pylların muntəzəm syrətdə və ez vaktında verilməsindən asılı dır.

Hamı bilməli qi həmin zəhmət lər kış movsimində aparılır və xərclər məşgylijjət zamanında edən məli. Hər qeciqdirmə, j'ani qitab, kaləmdaş, dəftər vaktında verilməməsi ja inqi muəllimlərin məvacıbları vaktında edənməməsi mu təəllimləri olsyn, muəllimləri olsyn əsəbiləşdiridji qibi butun işidə pozar.

Vaktı-vaktında jakacak və işıq uçun pylyn brakılmaması ja inqi heç verilməməsi işə bejuq zərər jetirir.

Rajonlarda çalşan butun joldaşlar, xsysi ilə nahijjə icraijjə komitələrinin sədrləri budcə ilə təxsis olnan pylların ixtisarına və qeciqdirməsinə ezləri nihajət verməli dırlər.

Budcə ilə lik-məntikələrə qomakəraətxanələrinə təxsis olynan pyllar vaktında və tamami ilə verilməli dır. Işin butun muvəffəkijjəti ondan asılı dır.

Programa qerə lik-məntikələrin məşgylijjətləri dert aj davam edəcəq dır. Həmin vaktdan noksan çalışan lik-məntikələr programlarını tamamilə qeçəmajub iş jarım cık kalır. Qec açılan lik-məntikə çok az səmərə verir. O dır qi lik-məntikə vaktında məşgylijjətlərə başlamak və şərtsiz dert aj davam etməq uçun by aşagıdaqılarə dikkət etməli dır.

Dərslərə jetişməməq, intizamsız davam etməq, bir qun qəlub iqi qun qəlməməq faidəsiz iş dır, az şej eqrənilir. Əqrənənler dərslərə muntəzəm syrətdə davam etməli. By işə həmqarlar ittifakı, komsomol ezəqini (hələ firkə ezəqini dəmiriz çunqu onyn rəhbərliqi hər halda olacak dır) və əhalini iştiraq etdirməli.

Muəllim okyjanlar ilə birliqdə aparılan zəhmətləri və intizamsız davamları hesaba almalı, səbəbləri anlajıb aradan kaldırmaga çalışmalıdırlar.

Zəhmətləri juqsəltməq uçun nahijjənin muəllim iclaslarında lik-məntikə muəllimlərinin mə'ryzələri ni eşitməq, onların məşgylijjət mə todlarını (usyllarını) programı və gejrə təhkikə almak lazım dır.

Lik-məntikələrin məşgylijjətlərinə aid mə'ryzələr, işi dahada qutləvi ləşdirməq və işə əhalini iştiraq etdirməqdən ətri nə inqi jalnız muəllimlər, hətta qeniş cəmaət uçundə faidəli dır.

Zəhmətlərdən sonra joklama etməq lazım, və joklamaja qənt şyralarının numajəndələri hər hal da iştiraq etməli dirlər. By joklamanın məksədi eqrənənlərden neçəsi savadlı, jaxyd jarım savadlı oldykların və neçəsi qehnə halı uzərində kaldıkların ajdın etməq dır. Joklamalar imtihan dejil dır və musahəbə syrətilə olmalı dır.

Ondan sonra təntənəli syrətdə qunduz və axşam musamərələri tərtib olnyr. Həmin musamərədə muəllimin mə'ryzəsi eşidilir. Kyrsi kyrtaranlar ez dərs qitabından, "Zənqi„dən xırda məkalələr okyjarak qəntlilərə qestərirlər qi dev lətin xərc etdiji kəpeqlər hədərə qitməmiş savadlı olmyşlar dır.

Axırda kyrtaranların adı familjası, okynyr və kyrtarmaları hakkında onlara şahadətnamə verilir.

K. Stepanjan

Varansovkada "Patrak Evi„

Patraklar ezlərinə iş tapmak uçun, qəntləri qəzərqən, ejlə olyrdy qi qecələməq uçun tovlalarda və hətta eşiqdə kalırdılar.

Çok vəkt, əlacsız kalarak kolçomakların hər bir təqlifini kabyl ederdilər.

Hal hazırda Varansovkada (im di Rikof adlanır) nahijjə patrakkom nəzdində patrak evi açılıb dur. Jeri olmyjan patraklər qecələr by evdə kalırlər. Evin nəzdin də bylynan kırmızı qəşə gəzetələr alıb, patrakların mədəni səvijjələrini juqsəltməjə imqan jaradılmış dur.

Oldykca çok patrak olan qəntlərdə də bejlə patrak evlərinin açılması arzy olnyr.

I. C.

AGRONOMLƏ MƏSLƏHƏTLƏR

Jazlık əqin kampanjasinə hazırlaşınız!

Toxymy əqməqdən əvvəl ony de zenfeksja (temizləməq) japmak və onyn qeqərməq kabilijjetini təjin etməq lazım dur.

Qeqərməq kabilijjətinin təjini!

Topragın jaxşı islahı və agır, bejuq, doly toxymların əldə edilməsi ilə çok mədaxil əldə etməq mumqun dur, toxymların qeqərməq kabilijjətinin bilinməsi qəntlilər uçun muhumm məsələlərdən birisi dur. Hər bir toxymyn qeqərməq kabilijjətinin muəjən dəvri var dur, məsələn. qətan toxymy 6—7 ildən sonra jenə qeqərəbilər, merciməq və lobı cinsindən olan toxymlar daha yzyn muddət ezlərinin qeqərməq kabilijjətlərini saxlaja bilərlər.

Taxıl, arpa və darının qeqərməq kabilijjətləri daha az zəmanda gaib olyr. Nəmişliq və isti jerlərdə saxlanılan toxymlar ez qeqərməq kabilijjətlərini daha tez gaib edirlər.

Ot toxymlarınında qeqərməq kabilijjəti by usyl ilə təjin olynyr.

Taxıl toxymlarının qeqərməq kabilijjəti 95 faizdən aşagı olmamalı. əgər byndan aşagı olarsa heç bir zəman belə toxymy əqməməli. çunqu qeqərməq kabilijjəti məsələn 80 faiz isə by hal eqilən toxymyn hər 160 qilogramdan 32 kilogramı boş jerə topraga səpilib tələf olyr.

30 manatlık qənt istikraz vərəkəsi alan Şorlu demirçi qəntlilərindən Məməd-Əli Oryc ogly

Ot toxymlarının qeqərməq kabilijjəti 85—90 faiz onlar jaxşı hesab edilir.

Toxymların dezenfeqsjası.

(Ilaclarla jyjylması)

Biliriz qi elqəmizdə "karaca„ çok jajılmış dur və qənt təsərrufatına bejuq zərərlər verirlər.

Əjlə kəzalarımız var dur qi (Leninakan, Novi Bajazəd qibi) çok vəkt "karaca„ məhsylın 20 faizini məhv edir.

Qənclər ezləri uçun toxymları səpməzdən əvvəl hər halda dezenfeqsja japmagı kanyn hesab etməli durlər.

Hər bir qəntin komsomol ezəqi və qənt fə'alı bir həftə dezenfeksja kampanjası aparmalı dur.

By həftə zərfində məcbyri syrətdə qəndin hamı toxymları dezenfeksja edilməli dur. Bynyn uçun bir kaç bytylka formalin lazım dur.

Vedi basan nahijjəsi kadınlar tə'limatcısı, Syrə Abbasova jol.

Hər bir toxym ez ana qeqərtəsindən ajrılanda jenə jaşaja bilir.

By hal toxymların qeqərməq kabilijjətinə bir dəlil dur, fəkət o kədər javaş qeqərir qi ony tanımak çok çətin dur.

Hətta ən birinci toxym seçən mutəxəsisi belə toxymlardan hanqısının hələ jaşamakda oldygyny və hanqısının elduqunu (xarab oldygyny) təjin edəbilməz.

Toxymların həjatı kapalı bir həjat dur, by səbəbdən də ony xaricdən qerub təjin etməq mum qun dəqil dur.

Əqər əqilmiş toxymların içində by qibi qeqərməq kabiltijjətini gajıb edən toxymlar çok bylynyrsa əqin sejrəq bitər və mədaxildə az olar.

Bejuq mədaxil əldə ətməq və qeqərmijən toxymları boş jerə topraga atıb tələf edəcəqi jerdə çoreq japıb byndan istifadə etməqi uçun qənc qəntli nə bilməli dur.

Bynyn uçundə bir cins toxymyn cur bə cur jerlərindən və jaxyd ajrı-ajrı məşoklardan birər jeməq kaşıgı alıb bynlardan 100 toxym ajırmalı sonra bir toprak doldyryb qanagının içinə toprak doldyryb by topragın juzunə toxymları səpməli və toxymları toprakla ertməli (qi qerunsun) və təcrubə qu nundən sylamalı, 10 qun sonrato xymlara bakyb qeqərənləri sajmalı fərz edərəq qi 100 toxymdan 91i qeqərmiş və 9-u qeqərməmiş by qibi toxymlara denilir qi qeqərməq kabilijjəti 91 faiz toxymlar dur.

Vedi basar nahijjəsinin Qerəvan qənt şyra sədri Ummu joldaş.

Hər on beş vedrə syja bir bytylka formalin karışdırıb toxymları test və jaxyd boçkalarda jyjmalı.

Əqər hər hanqı bir qəntlinin toxymy jyjylmamış isə butun qəndin toxymları jyjylmamış deməq dur.

Çunqi hər qəndin bir tarlasında "karaca„ naxoşlıgı varsa quləq vasitəsilə by naxoşlyk diqər tarlalarda qeçər və butun zəhmətimiz heçə çıkar.

"Zənqi Gəzetəsi„ni qəntlərə jajmak lazım dur!

Ermənistan Kommynist Firkəsi Mərqəzi Komitəsinin naşir əfqarı olan "Zənqi Gəzetəsi„ni qəntlərə jajmak uçun hər bir jerli təşqilat və qənt zijalıları ciddi çalışmalı dur.

By gəzetə həftədə 2 dəfə çıkarak qənt həjatına dair lazımı mə'lymatlar verir.

Hər bir qəntli ez təsərrufatını mədəniləşdirməq istəjirsə by qibi gəzetələrdən istifadə etməli dur. By gəzetə tarixdə birinci dəfə dur qi Ermənistanda turq dilində nəşr edilir.

By gəzelə Ordybad dairə və qəntlərinə çok az qəlir, qənt kəraətxanelərində by gəzetədən qer məq mumqun dəqil dur, səbəbi işə dairə qəntlərində by gəzetenin intişarı jolynda jerli təşqilatlar tərəfindən kampanja aparılmaması dur.

By xsysda qənt, firkə və kom somol ezəqləri ciddi calışmalı dur.

"Zənqi gəzetəsi„ni qəntlərə jajmak və onyn tirazını artırmak uçun şyra zijalıları və ictimaji təşqilatlar lazımı kampanjalar aparmalı durlər.

Səfa

Pionerlərin halı

Ordybad şəhərində 1924-nci ildən bəri pioner təşqilatı var dur. Evəllər 2 dəstədə 80 nəfər pioner var idi.

Fəkət axır zəmanlarda çokalmakdan işə biləqis 40 nəfərə jen miş dur.

Pionerlərə lazımı paltar verilmədiqi qibi də komsomol təşqilatı tərəfindən lazımı rəhbərliq olmadıgına qerə 40 nəfəri təşqilatdan çıkmışlardı. 1927—28-nci illərdə "71„ nəfərə varmış dur. Səbəbi isə qənclər tərəfindən lazımı rəhbərliqin olması dur. Qənclər ezəqinin fəal uzvulərindən 7 manka rəhbərləri verilmiş dur.

Pionerlər kylyby daxilində lazımı dərnəqlər təşqil edilərəq vəktli vəktində məşgylijjətləri olyr. Pionerlər tə'limatcısının rəhbərliqi zəjif dur. Bynlardan ictimaji vəzijətcə ən çokları fəhlə, myzdyr və joksyl grypına mənsyb dur. 9 nəfəri duqançı balalarından ibarət idi qi bynlardan 7 nəfəri qənarə atıldı.

1928-nci ildə 10 nəfər fəal və jaşlı pioner qənclər ittifakına verilmiş dur.

Dəstəni heç bir təşqilat hamili qə qeturmədiqindən klybları xarabazar bir halda dur.

M. I. Ənqəsli

Kəza və qənt buxbırlərinə Əqin kampanjasına hazırlık işləri necə qədir?

Pambyk əqin jərlərinə mə'dəni ecəzlar ilə kyvvətləndirməq, Pambyk bygda, arpa, və gejri əqin toxymların, təmizləməq və jaxşı cins toxymlar pajlamak jolyndə nə qibi işlər qerulur, agranom mu ntikələri və qəndlilər əqin kampanjasına necə hazırlaşırlar? By məsələləri ətraflı bir syrətdə jazın və idarəmizə vəktli vəktində məqtyb jaz!

"Dezenfeqsja olmyjan heç bir dənə toxym əqilməməli. qənclərin qundəliq vəzifəsi şyarı olmalı dur.

Mə'syl-mudir M. Hus...

Ermənistan Poligraf trestinin iqinci mətbe'sində çap olyndı

Az библ.

Butun əlqələrin proletarları, birləзiniz!

Abunə kimətləri:
1 Illiqi . . . . 2 manat.
6 Ajlıqı . . . . 1 manat.
3 Ajlıqı . . . . 60 kəpəq

25 Mart 1928-nci il.

Адрес: Эрив. Ц. К. К. П. (б) Арм.

Zəngi gəzetəsi

Təq nusxəsi 3 kəpəq

ERMƏNISTAN KOMMYNIST (b) FIRKƏSI MƏRQƏZI KOMITƏSININ ORGANI, QƏNDLI GƏZETƏSIDUR.

Jaзasın iзçi qəndli ittifakı

Adres: Irəvan K. (b) F. M. Komitəsi

3-nci il dəvami

№ 115

Hər həftə bazar və cumə axзamlari çıkır.

QƏNT ЗYRALARI NƏZDINDƏ MƏHQƏMƏ SEKSIJALARI (ЗƏ'BƏLƏRI) TƏЗQILI VƏ ONLARIN VƏZIFƏLƏRI!

Зyra əlqəmizin iktisadi vəzijətinin juqsəliзi ilə əlakədar olan cəmaətin artık dərəcədə hikyk qeməqliqinə ehtijacları çoxalyb cur bə cur vasitələrə muracaat etməq məcbyrijjətində kaldıkları ajdın bir məsələ dur.

By isə bir tərəfdən məmləqətimizin sosjalizm kyrylyзy əsası uzərində məhqəmlənməsi, diqər tərəfdən isə proletarja organı olarak зyra kanynyny həjatə tədbik edən məhqəmə organının məhqəmləзib bəjuq nifyzə maliq oldygyny isbat etməqdə dur.

Ermənistan xəlk ədlijjə komsarlıqı, umym ədlijə iзçilərinin qeçən il vake olan musavirələrində «həjatımızın tələb etməsi зyarı altında» qənt зyraları nəzdində məhqəmə зə'bəsi (seksjası) təзqili məsələsini reji dəqiзiqliq kajdası ilə muzaqirəjə kojdy.

Laqin by xsysda Xəlk Ədlijjə Komsarlıqının muraciətini Ermənistan, Sosjalist Зyra Çumhyrijjətinin Mərqəzi icraijə Komitəsi nəzərə alarak 1927-nci il 18 sentjabırda ez 2-nci dəvreji ictimainin 5-nci jıqıncaqında qəntistan jerlərində baз verən mulqijjə və cinajət iзlərinin həllini tə'ciləзdirməq, xəlk məhqəmələrinin mulqijjə və cinajət iзlərinin mukdarını ixtisar etməq məks'ədi ilə qənt зyraları nəzdində m'əhqəmə зə'bələri (seksjaları) təзqili hakkında kərar verdi, həmin kərarın həjata qeçirilməsi uçun Ermənistan Xəlk Ədlijə Komsarlıqı tərəfindən xsysi tə'limat çıkarılarak, həmin tə'limat bırakılan qundən butun cumhyrijjət dairəsində olan qənt зyraları nəzdində məhqəmə seksjaları təзqilinə baзlandı.

Qənt məhqəmə seksjaları aidijjətinə iз by kərar və tə'limatla dəqəri 15 manatdan zijadə olmyjan hər cur mulqi iзlər iddalar (səvajı icrətlə qənt təsərrufatında iзlijən muzdyrların zəhmət həkki iddialarından) deqməq və təhkir etməq qibi cəza iзlərinə bakmak by seksjalar uzərində həkiki organ nahijjə icraijjə komitəsinin sədarət hejjəti olmak зərti ilə axırıncı kərarın kəti ve зiqajətə tabi olmaması məhdyd olynmyз dur.

Qənt məhqəmə seksjalarında təзqili olynan muddət zərfində aparılan iз və əldə edilən təcrubənin qestərməsinə qerə, məhqəmə organının qitləjə daha sıkı jakınlaзması qibi iзlər qerulmuз dur.

Fiəlhəkikət imdijə kədər hem maddi həm mə'nəvi cihətlər uzundən məhqəmə təзqilatlarımız lazımı kədər tə'sis edilməmiз, çok nahijjələrimizdə xəlk məhqəmələri olmadıqından rajonlaзma usullardan istifadə ədirdiq. O dur qi hər bir xırda iз uçun biçarə qəntli ez hikykini arajıb tələbatına qifajət almak uçun komзy nahijjə məhqəmələrinə muraciət etməq məcbyrijjətində kalırdı.

Laqin beliliqlə qeniз zəhmətqeз qitləni məhqəməjə (proletar organına) jakınlaзdırmak əvəzində çətinliqlərə duçar edirdiq.

Qəntli muddəji 2-nci dəfə də'vət olyndygy zəman təsərrufatından əl çəqməqdən isə məhqəmədəqi зiqajətindən vaz qeçirdi.

Cəza iзlərindədə by qibi hallar qefijətin olması hər qəsə mə'lym dur.

Nihajət by qibi hallar zəhmətqeз qitləni məhqəmədən yzaklaзdırmakla məhqəmə iзlərinin surundurulməsinə əsas səbəb və vasitələr olyrdy.

Qənt məhqəmə seksjalarının təзqili və məvcydijjəti firkəmiz karзısında dyrmyз məhqəmə organının səmərələзməsi həkkindəqi vəzifəni tam mə'nası ilə həjatə qeçirməq ilə hikyk məhqəmələri xırda iзlərdən azad olynmyз dur.

Məhqəmələrdə iзlərin kajdası ilə qetməsində nailijjet kazanılarak, məhqəmələrdə qəntli iзlərinin зurundurulməsinə nəhajət verilmiз dur, qənt məhqəmə seksjalar təзqilinin əlveriзli oldygyny aparılan zəhmətlər isbat edir.

Jalnız məhqəmə seksjaları uzərində təmiz organ vəzifəsini nahijjə icraijə komitəsi sədarət həjjətinə həvalə etməq məsələsində byny deməq lazım dur qi nahijjə icraijjə komitəsi sədarət hejjətini xırda iзlər ilə məзgyl etməq onların ictimaji (mədəni, mə'arif, təsərrufat, inзaat) və gejri iзlərdə sərf edəcəq zəhmət vəktlərinə ixlal jetirməmiz muvafik dəqil dur.

By qibi vəzifəni dəxi nahijjə xəlk məhqəmə haqiminin sədarətliqi, icraijjə komitəsi və jaxyd qənt зyra uzvulərindən 2 nəfərin əzalıqı ilə xsysi bir komisjon (uçluq) təзqil ədib by iзi onlara həvalə etməq daha əlvəriзli olar fiqrindəjiz.

Ə. Sulejmanof

TƏRQ SILAH KOMISIONYNYN 5-NCI SESSJASI AÇILMIЗDIR

CENEVRƏ— Tərq silah konfransına hazırlık komisionynyn 5-nci sessjası açılmıзdur. Komision sədri Loydon mukəddəməsində əvvəlinci dəfə olarak komision iclasında iзtiraq edən Turqijə numajəndələrini təbriq etmiзdur. Sonra Loydon kejd etmiзdur qi, komision tərq silah həkkində Зyra prozesinin muzaqərəsi ilə məзgyl olacak dur. Loydon demiз dur qi, komision by prozenin cəmijjət arasında haqim ryha nə də rəcəjə yjgyn olmadıqını muəjjən etməli dur. Hər halda by prozəji ciddi syrətdə ejrənməli dur.

Turqijə numajəndəsi Munir bəj Turqijə numajəndələrinin də'vət edilməsindən razı kaldıqını kejd edib, jalnız bazar qunu Cenevrəjə çata biləcəq Turqijə numajəndələrinin komision iзlərində iзtiraq edəbiləcəjinə umid bəslədiqini qestərmiз dur.

Almanja numajəndəsi Bərndorf əsas məsələlərin muzaqirəsini bazar ertəsi qununə kədər tə'xirə salıb, Turqijə numajəndələrinin də həmin məsələ muzaqərəsində iзtirakına imqan verməji təqlif etmiз dur.

Зyra numəjəndəlijinin sədri Litvinof joldaз Berndorfyn təqlifi tərəfdarı olmyз dur. Sonra komision həmin təqlifi kəbyl etmiз dur.

Komjsionyn qələcəq iclası mart ajının 26-nda olacak dur. Həmin iclasda tərq silah və arbitraз komisionynyn mə'ryzəsi dinlənəcəq dur.

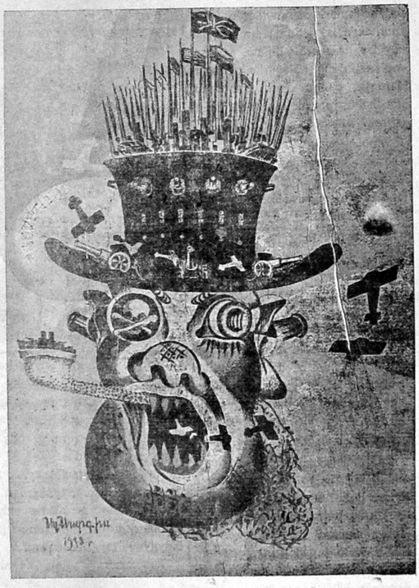

Çembrlen Tərq Silalı Konfransına nə cur baxır

TƏRQ SILAH KONFRANSINA HAZIRLIK KOMISIONYNYN SESSIJASI

Litvinof joldaзın nitki sessjada həjəcan kaldırmıз dur

CENEVRƏ— Litvinof joldaзın çıkıзından kabak sessija iclasında bəjuq susliq hiss edilirdi. Iclas sədri mubahəsə jaratmak istijirdisə, qimsə mubahisələrdə çıkıзda bylynmak istəmirdi. Iclasda iзtiraq edənlərin danıзmaması qatibliq tərəfindən çıkarılan kərarların kəbyl edilməsinə səbəb oldy.

Litvinof joldaзın çıkıзı butun iclasın canlanmasına səbəb oldygy qibi, Fransa, Almanja numajəndələri və Politisin çıkıзına səbəb oldy. Adi Cenevrə adətlərindən yzak olan Litvinof joldaзın nitki təhləqəsizliq komitəsinin iзlərinə kijmət verməqdən ikarət idi. Litvinof joldaз ez nitkində demiзdir qi, həmin komitənin fəalijjəti jalnız tərq silah məsələsinin tə'xirə duзməsinə səbəb olyr.

Litvinof joldaзın nitkinə etiraz nitki ilə Politis (Jynanıstan numajəndəsi) çıkıзda bylynyb demiзdir qi, təhləqəsizliq və arbitraз komisoiny nə tərq silah məsələsi və nə də təhləqəsizliq məsələsinə ustunluq verməmiз dur. Komitə hər iqi məsələ arasında muvazənət prensipini kəbyl etmiз dur. Təhləqəsizliq komisionynyn bagladıqı mukavələlər ilə ittifak və aljanslar arasında bəjuq fərk var dur. By fərk uçuncu tərəfin hucymy zamanı hər iqi tərəfin biri-birinə jardım etməsindən ibarət dur.

Fransa numajəndəsi Klozəl demiз dur qi, Fransa heqüməti təhləqəsizliq komitəsinin fəalijjətini qafi hesab edib, onların sylh iзin dəqi əhəmmijjətini kejd edir.

Almanja numajəndəsi Berndorf təhləqəsizliq komitəsi iзlərindən razı kaldıqını kejd etmiз dur.

Sonra iclas sədri təhləqəsizliq komitəsinin fəalijjətini təsvib etməq xsysda kərar təqlif etmiзdur. Kərarın muzaqərəsi bazar ertəsinə kədər tə'xirə salınmıз dur.

Almanja numajəndələrinin təqlifi

CENEVRƏ— Tərq silah konfransına hazırlık komisionynyn iclasında Almanja numajəndələri butun Əkvam Cəmijjətinə daxil olan dəvlətlərin silahları və herbi programlarına dajir Əkvam Cəmijjətinə mə'lymat təkdım edilməsini təqlif etmiзlər.

Зyra prozəsi ləhinə

LONDON— "Artık muharəbə lazım dəjil" adlı pasifist təзqilatı Lensbəri, Bernard Зoy və Ben Ternerin imzası ilə mətbyatda Зyra tərq silah prozesi həkkində bir bəjannama e'lan etmiз dur. Bəjannamada dejilir. "Зyra prozesi Зyralar Ittifakının "imperjalizm"i hakkında Inqiltərənin nəzərijjəsini rədd edir.

Inqiltərə heqüməti Зyra təqliflərinin səmimi oldygyna da зubhə edəbilmijəcəqdir. Зyralar Ittifakının sijasi stratezi və cografi vəzijjəti və həmçinin Зyrada olan dəvlət kyrylyзy Зyralar Ittifakının tərq silah tərəfdarı oldygyny qestərir. Inqiltərə heqüməti anlamalıdır qi ryslarin təqlifi miljonlarla olan inqilizlərin arızılarına muvafikdur".

"MEЗƏ QUNUNƏ" HAZIRLAЗALIM

Зyra Ermənistanı, agac, meзə və imymijətlə nəbatatdan qasıb bir əlqə olarak agac basdırmaga peq bəjuq bir ehtijacı var dur.

Meзələrimizdən odyn və taxta istehsal etməqdən səvajı sysaklamak topragı muhafizə etməq və iklimi cəhətdən əhəmmijəti var dur. Laqin əhalimizin idraksız kisminin baltası hesaba almadan hər il 10 minlərcə agacları jerə sərir, dag ətəqləri açılır, syjyn duzəltdiqi sahələrin mıkdarı artır. Bylaklar ilə akan sylar qəsilir, və lizymsyz toprakların mikdarı çoxalır.

Bynların kabagını bir tərəfdən agaçlarımızın duзmənlərinə karзı kuvvəli mubarizə duzəltməqlə və diqər tərəfdən butun **Ermənistan** mikjasılə bəjuq əlçudə agaçlər basdırmak iзinə təзəbbus etməqlə ala biləriz.

By zəhmətlər, kyrylyз və mədəni ictimaji muhumm bir iз olarak birinci nəbədə zəhmətqeз qəntlilər ilə, qənclər ittifakının əhdəsinə duзur hansılar qi, pionərləri, məqtəb зaqirdlərini, mutəxəsis agronomları, meзə mudurlərini və onların butun əməqcilərini by iзə iзtiraq etdirməli durlər.

Mart və aprəl ajları agaç basdırmak ajları e'lan olynyr, **Ermənistanda**, hər jerdə butun zəhmətqeз qəntlilər jykarıda jazdıqımız təзqilatlar və zəhmətqeзlər ilə birliqdə əl-ələ verərəq agaç basdırmak zəhmətlərinə baзlajacaklar.

Agaçlar sy arxlarının iqi tərəfində, qəndin mejdançalarında, qu çələrində, istirahət jerlərində, məqtəblərin topragı hissələrində və

həjatə qeçi…
və çatin bir…
ancak bolзev…
və Lənin ilə
olmyз Nərimanof və Mjasnikjan…